

DE NOORD-BRABANDER

Staat- en Letterkundig Dagblad.

ABONNEMENTS. PRIJS
Voor de Sted. f. 12.
Franco per post. » 14.

(Verschijnende

driemaal in de week: Dinsdag, Donderdag en Zaterdag.)

ADVERTENTIE:
15 cent de regel.
behalve 35 cent de regel.

ITALIË.

Men verneemt dat eene fieraar aardbeving te Avorno gevoeld is op den 27 augustus, welke vrij ernstige schade heeft aangerigt. Een aantal huizen, zijn op last van het gouvernement verlaten.

TURKIË.

Na een verblijf van bijna een maand te Konstantinopel heeft Mehemet-Ali den 17 augustus die hoofdstad verlaten, zich naar Cairo begevende.

DUITSCHLAND.

De *Acher Zeit.* verzekert dat, zich weder eene groote ontvredenheid veropenbaart in het distrikt van Langen-Bilau in Silesia, alwaar in 1844 ook alke ernstige ongeregeligheden hebben plaats gehad. De toestand der bevolking van dat distrikt is alerbeklagenswaardigst. De ongezondheid van den oogst der aardappelen, die haar voornaam voedsel-middel zijn, bedreigt haar met eene wreeden hongersnood.

LEIPZIG 30 AUGUSTUS 8 ure des morgens. Wij hebben eenen verschrikkelijken nacht doorgemaakt; een brand, zoo als nooit te Leipzig heeft gewoed, barstte gisteren avond ten half zeven ure uit. Op de plaats van het poolsch hotel Mond van magazijn, geheel opgevuld met gestrijke bochten en andere sylvanbare stoffen. Daar verwoonde zich de brand, waarvan niemand de juiste oorzaak weet, ondanks de verschillende loopende geruchten, doch welk, met het instellen onderzoek wellicht bliken zal. Te vergeefs pogde men door middel van aarde, zand enz., den brand meester te worden. Alhoewel de vlammen nog niet naar buiten uitgeslagen waren, beval de stedelijke raad ten acht ure, dat de brandklok zou geluid worden om hulp in te roepen.

Men was spoedig te zien dat het vuur zich niet zou bereiden; doch die hoop was weldra verdwenen; want nauwelijks had men opgehouden de brandklok te luiden of de vlammen barstten met een schrikkelijk geweld uit; toen begon men de klok weder te luiden, heegden den ganschen nacht onafgebroken voortdurende. Weldra is het noorderste gedeelte van het poolsch hotel ingestort; van de voorzalen, alwaar de brand ook reeds doorgedrongen was, heeft dezelve de naburige huizen bereikt. Onmogelijk u den schrik te beschrijven die toen heerschte. De brandgasten hebben zich meesterlijk van hunnen plicht gekwet; ongelukkig zijn eenigen het slagtoffer van hunnen ijver geworden. Vijf zijn gedood, negen min of meer zwaargewond. Door een noodlottig toeval hebben de troepen van het garnizoen gisteren ochtend de stad verlaten, om hunne cantonnementen te bevestigen; men heeft bevel gezonden, dezelve daartoe te doen terugkeeren en een spoortrein heeft dezelve in de stad teruggevoerd; zij hebben zich onmiddellijk naar de plaats van den brand begeven, om degenen die aan de spuiten waren, af te halen.

10 ure des voormiddags. De brandklok luidt

Altoewel vrees voor vrees is, dat de brand schijnt echter gevoelen te zijn. Het poolsch hotel en dat der Ster zijn geheel vernield. Het is nog niet mogelijk eene beschrijving te geven van de overige verwoestingen van den brand. De beste orde heerscht door de gansche stad; een aantal menschen begaven zich naar de plaats van den brand, om de behulpzame hand te bieden.

11 ure. De brandklok heeft opgehouden te luiden, men is ginds de brand meester; doch zal nog lang moeten werken om den overvloedigen gloed, waaraan de vlammen zich steeds verheffen, geheel uitte dooven.

Indien men geloof mag hechten aan hetgeen van de boorden van den Rijn aan de *Köln. Zeit.* geschreven wordt, zou de prins Lodewijk Napoleon weder het voorwerp zijn der ernstige overwegingen van de diplomatie. Er zou spraak zijn hem het genot te ontzeggen van het vermogen, dat hij geërfd heeft, en van van men vrees, dat hij gebruik zal maken van zijne eerooverde plannen te volgen. Men zou zelfs zou ver gegaan zijn van hem onder curatele te willen stellen; doch daar dit gevoelen geen opgang maakte, zou men zich bepaald hebben hem den toegang tot zekere staten van het vasteland te ontzeggen.

De hoop verlevendigt zich meer en meer van op den bisschoppelijken zetel van Munster verheven te zien Zijne Hoogw. Dr. Müller, bisschop in partibus en suffragaan van het bisdom van Trier. Dr. Melcher, suffragaan van Munster, en die, door dien titel en door zijne verhevene hoedanigheden, genoemd werd als opvolger van Mgr. Dapste heeft, naar men zegt zelf ten behoeve van Mgr. Müller, de stemmen van het capittel van Munster verzocht. Ofschoon dergelijke trekken van zedigheid niet zeldzaam zijn onder de geestelijkheid, tekenen wij ze met vreugd aan, ter stichting van het algemeen.

SPANJE.

De *Gaceta van Madrid* van den 29 augustus behelst een decreet van H. M. de Koningin Isabella, bij hetwelk zij bekend maakt, dat zij, na den raad der ministers, gehoord te hebben, besloten heeft tot haar huwelijk met haren neef, Z. K. H. den Infant don Franciscus van Assis, hertog van Cadix, oudsten zoon van den Infant don Franciscus de Paula.

De Cortes zijn byeengeroepen tegen den 14 september, ten einde mededeeling te erlangen der koninklijke beslissing.

Men verzekert dat het huwelijk der Infante donna Louisa, zuster der Koningin, met den hertog van Montpensier, jongsten zoon van den Koning der Franschen insgelijks beslist is.

Koningin Isabella is geboren te Madrid den 10 oktober 1830. H. M. is dus bijna zestien jaren oud.

Z. K. H. de Infant don Franciscus van Assis is geboren den 13 mei 1824 en is dus ruim 22 jaren oud.

De hertog van Montpensier is geboren te Neuilly den 31 juli 1824, en dus ruim 22 jaren oud.

Indien men de hertogin Isabella, hertogin van Spanje, geboren den 30 januari 1832, H. M. is dus 14 jaren en 7 maanden oud.

Een particuliere brief uit Madrid van den 29 augustus, meldt dat Koningin Isabella den vorigen nacht met den Infant don Franciscus van Assis verbloofd was.

FRANKRIJK.

PARLIS 3 september. Gisteren na de installatie van het Bureau, heeft de Kamer zich in de afdeelingen begaven, om de commissie te benoemen belast met het ontwerpen van een adres van antwoord op de troonrede. Het gouvernement, de behoudende partij en de oppositie waren het onder elkander eens geworden om al de staatkundige vraagstukken te verschuiven tot het tweede gedeelte der zitting. De heer Odilon-Barrot zich in de 9^e afdeeling tegenover den minister van binnenlandsche zaken bevindende, heeft verklaard dat indien het cabinet het adres niet wilde beschenken als eene toetreding tot dezelfde staatkunde maar als eene uitdrukking van gehechtheid aan den troon, de oppositie er in toe zou stemmen, om voor het oogenblik alle staatkundige debatten ter zijde te laten. De heer Duchatel heeft geantwoord, dat dit ook het denkbeeld van het ministerie was. « Wij willen voegde de minister er bij, dat de discussie volledig en ernstig zij. In de maand januari zullen wij gereed zijn en de uitvoerigste verklaringen geven over al de vraagstukken van binnen- en buitenlandsche staatkunde.

Al de leden der commissie behooren tot de behoudende partij. Zij is onmiddellijk in het cabinet van den voorzitter bijengekomen, en heeft tot opsteller van het adres gekozen den heer Vatet, die hetzelfde, staande de zitting, ontworpen heeft, en onmiddellijk daarna aan de Kamer medegedeeld heeft.

Vele leden hebben gebruik gemaakt van de tegenwoordigheid der ministers in de afdeelingen om hun vragen van velelei aard te doen.

In de tweede afdeeling heeft de heer de Slaplande aan den minister van Openbaar Onderwijs gevraagd, of het gouvernement voornemens was in de aanstaande zitting het beloude wetsonwerp aan te bieden, naar hetwelk zoo veel door de vaders der huisgezinnen verlangd wordt, namelijk de wet van vrijheid van onderwijs.

De heer Salvandy, minister van Openbaar Onderwijs heeft geantwoord dat hij, onmiddellijk na deze korte zitting den ministerraad zal voordragen, en met het door den spreker voorgestelde ontwerp.

In de zitting van heden is na een korte discussie, over het kies-stelsel, het adres van antwoord door de kamer goedgekeurd. Hetzelve is van den volgende inhoud:

« Sire! De kamer der Gedeputeerden heeft zich haast aan de roepstem van Uwe Majesteit te gehoorzamen. Het verlangen van het Charter moet nagelaten worden en ons allen ging het ter harte om voor,

den constitutionelen troon onzen eerbied en eed neder te leggen. Uwe Majesteit maakt ons bekend dat zij ons, op het gewoon tijdstip onzer werkzaamheden, over de in- en uitwendige aangelegenheden van den Staat onderhouden zal. Wij zullen alsdan de vraagstukken onderzeken, welke zo naauw in verband staan met de belangen des bloei en de grootheid des lands; doch steeds heden rust op ons eene taak, welke vervulling ons zoo aangenaam is. Frankrijk heeft ons opgedragen, u de getrouwe uitdrukking over te brengen der gevoelens, waarvan het jegens u en uw geslacht doorgrondt is. Door ons met zijne stemmen te vereeren, heeft het openlijk verklaard dat tusschen hetzelfde en u, tusschen hetzelfde en uwe dynastie, het verbond onverbreekbaar is. Sire, gij hebt van uwe jeugd af geleerd Frankrijk te beminnen en te dienen; er zijn geene beproevingen, welke gij niet doorgestaan hebt, geene gevaren welke gij niet dagelijks trotseert om Frankrijks rust en geluk te verzekeren. De Voorzienigheid beschermt u; zij zal de regering verlenen, welke de nationale wenschen opgericht heeft tot behoud onzer wetten en vrijheden. Uwe kinderen en de onzen zullen de vruchten inoogsten onzer gemeenschappelijke pogingen, en, als hoogste belooning, zal uw naam leven, gezegend en geëerbiedigd door het vaderland.

Na de aanneming heeft de voorzitter bij het lot de groote deputatie aangewezen, welke het adres aan Z. M. zal overhandigen.

Men leest in den *Constitutionnel*:

De koperen bus, welke in den kelder van Joseph Henry gevonden is, werd gisteren geopend, in het bijzijn van den veroordeelde, door eenen daartoe gedelegeerden regier van instructie. Een omstandig proces-verbaal is opgemaakt van den staat der papieren, welke zich in die bus bevonden en der antwoorden, welke Henry gegeven heeft op de hem gedane vragen betreffende deze zonderlinge voorzorgen. In overeenstemming met de door hem gedane aanwijzingen heeft men een langdradig en uitvoerig verhaal gevonden van hetgeen hij voornemens was te doen, om zijn plan ten uitvoer te leggen. Hij beschrijft de wijze waarop de pistolen geladen zullen zijn, en verklaarde dat hij geen scherp hoegenaamd zou gebruiken; hij voegt er bij, dat hij, om aan die zinlooze daad het karakter van eenen aanslag te geven, het verdichtsel zou opdisschen van stukken ijzer, met de vijl afgerond en door middel van zijnen vinger in het wapen gehouden.

Hij geeft vooruit de woorden op, welke hij, op het oogenblik zijner aanhouding zou uitspreken, om te doen gelooven dat hij medeplichtigen had. Men herinnert dat hij dit alzoo berekend had om aan de eerste vervoering der algemeene verantwoordiging te ontkomen. In een woord, dit geschrift, even als al de anderen waarvan hij den steller is, draagt dat zonderling kenmerk, hetwelk door de geneeskunde wordt waargenomen bij vele ongelukken, die in huane verstandelijke vernunft zijn uitgesproken: namelijk ongerijpte en alle verband missende denkbeelden in bekereerde onde gewoonten en met juistheid uitgedrukt.

Het schijnt dat de wijf ter dood veroordeeld ware geworden, Joseph Henry de middelen beradend had, om na zijg te gestelling het bestaan dier papieren, waaruit blijkt meest, dat zijn aanslag niet ernstig was, bekend te maken. Volgens zijne meening zou die ontdekking bij zijne regtere het leedwezenigheden doen ontstaan, van niet zoo veel gestrengheid jegens hem gehandeld te hebben, en alzoou zou hij, naar zijn eigen gezegde, aan de doodraf een gevoeligen slag hebben toegebracht.

Er is nog geen besluit genomen op het verzoek tot gratie van Henry. Men verzekert dat zijne straf in ganszuchtige opslating zal veranderd worden.

De gansche verandering van het gansche verleden door den graaf van Saint-Eu napelaten bedraagt vijftien

milligen franken. De prins Lodewijk Napoleon is afgeheele erfgenaam. Den graaf van C... maar men zegt natuurlijke zoon van den graaf van Saint-Leu, is een legaat van 250,000 francs toegekend, maar hij had buitendien reeds vele giften ontvangen tijdens het leven van den ex-koning van Holland.

HERTOGENBOSCH 7 september.

Ll. vrijdag werd alhier met de gebruikelijke plegtigheden, de zesde verjaardag gevierd van prins Willem Nikolaas Alexander Frederik Karel Hendrik, erfprins van Oranje, oudste zoon van Z. K. H. den prins van Oranje.

Van goederhand vernemen wij dat Z. M. de Koning goedgekeurd heeft het door de Provinciale Staten dezer provincie ontworpen plan tot daarstelling van een uitwateringskanaal, waarbij onder anderen bepaald was, dat de provincie tot dit werk 900,000 gulden zou bijdragen en eene commissie benoemd zou worden, om deze som over de betrockene polders te verdeelen. Wij mogen nu de hoop koesteren dat door de bijdragen van 's rijks schatkist dit zoo nuttig en noodzakelijk werk spoedig zijn afgeheest beslag zal erlangen en binnen korten tijd de werkzaamheden daartoe een aanvang zullen nemen.

Men schrijft ons uit Vught 6 september. Gisteren avond overleed alhier, rijp in jaren en deugden H. van de Pas. Hoe nederig 's mans loopbaan moge geweest zijn, verdient zij openlijke vermelding. Als eene merkwaardige bijzonderheid mag aangesipt worden, dat de overledene sedert het jaar 1797 processiemeester der processie van Vught naar Kavelaar was en dat het onder zijn meesterschap is, dat die processie tot eenen rang opgeklimmen is, welke haar, na die van Amsterdam, de eerste plaats onder de nederlandsche processien doet bekleden. Inderdaad zijt thans ruim 16,000 leden over al de oorden van ons vaderland en bezit een aantal rijke en sierlijke ornamenten. De brave man overleed juist den avond vóór het vertrek der Vughtsche processie naar Kavelaar, hetwelk heden ochtend plaats had.

Van de *Catholijke Nederlandsche Stemmen* ontlenen wij de volgende Correspondentie.

Calenborg, den 25 augustus 1848.

Mijnheer de Redacteur!

Gepasseerden zóódag heeft de leeraar der Jansenisten alhier in zijne Kerk eenige boeken uitgegeven waaronder een aantal voogetnaamde Nieuwe Testamenten, gedrukt voor het *Britsch en buitenslandsch Bijbelgenootschap*, te Londen. Amsterdam, Breda, en Brussel, 1848. Het verwonderde mij nu wel niet, te zien dat de Jansenisten zich deden gebruiken tot handlangers van het gezegde Bijbelgenootschap, en daarom kon alzoou deze uitdaging, op zich zelve mijne aandacht niet trekken, maar de vermelding op het titelblad dier uitgegeelde Nieuwe Testamenten, dat dezelve zijn: «op nieuw bezien en zorgvuldig naar den Grieksch en Latijnschen tekst verbeterd, door P. Buys, R. K. priester en president van het R. K. seminarie te Amersfoort.» wakte mijns veronwaardiging. En het is daarom, dat ik het mij ten pligt make, om, ter inlichting van de catholijken, u te verzoeken, bekend te maken, dat de herziener dier Nieuwe Testamenten niet is een catholijk priester, maar een Jansenist, en dat het seminarie te Amersfoort enkel dient om leeraars voor de gemelde scheurmakers te vormen, en niet, welk seminarie geen catholijk iets gemeens wil of kan hebben.

Ik heb de eer te zijn
Uw Dw. Dienaar,

Wij zijn gansche Kolommen noodig der engel-sche blaadten alles te vermelden, wat sedert eenigen tijd te Londen aankomt, onder het voorrecht van het nieuw engelech tarief. Onder anderen werd dingsdag 11. ontscheept uit stoombooten, die uit de Nederlanden kwamen, het volgende:

City of London 384 vaten boter, 79 ossen.
Ocean van Rotterdam, 1,338 kazen, 120 kisten ingelegde vruchten; 138 manden met peren; 100 manden noten; 33 met pruimen; 400 met vruchten van allerlei aard en meloenen; 120 schapen.

Atwood van Rotterdam 70 ossen, 0 kalveren en 33 schapen.

Rijn van Hallingen 718 vaten boter, 62 kisten hiken; 25 vaten haver; 106 vaten koren; 6 groot manden met gevogelte; 100 kazen; 120 manden met peren en uijen; 71 ossen en koeijen; 42 kalveren en 490 schapen.

AMERIKA BERGTEN.

Tijdingen uit Mexico tot in de eerste dagen van augustus melden dat het amerikaansch eskader steeds Tampico en Vera-Cruz geblokkeerd hield. Tegen St. Jean-d'Ulloa is nog geen aanval gedaan.

De gele koorts rigtte onder de bemanning van het eskader vele verwoestingen aan.

Vera-Cruz heeft zich tegen het mexicaansch gouvernement verklaard en Santa-Anna uitgeroepen. De ex president heeft den 8 augustus Havannah verlaten en zich naar Sisal begeven.

De graanoogst is in Amerika allerovervloedigst geweest.

Mgr. Marousch, patriarch der catholijke Armeniërs is te Konstantinopel in den ouderdom van 90 jaren overleden.

Het schijnt dat de pruisische en oostenrijksche gouvernementen pogingen aanwenden tot het sluiten van geldleeningen, bestemd tot den aanleg van ijzerbanen.

Het verband gelegd op de goederen der prinses Czartoziska, in Oostenrijk, is opgeheven. Men zegt dat die goederen, gedurende de zes maanden, welke het verband geduurd heeft, 240,000 florijnen opgebracht hebben.

De brand te Leipzig is geheel onder den voet gebracht. Dikke rookwolken stegen den 1 september nog uit de afgebrande gebouwen op, maar men vreesde geene nieuwe verwoestingen. Een der gekwetsten was bezweken, twee andere lagen hopeeloos. Het getal der gekwetsten is zoo groot dat zes en dertig geneesheeren dagelijks zich met derzelve verpleging bezig houden. Eenige dier ongelukkigen, zegt men, zijn op sommige gedeelten van hun lichaam tot op het been toe gebrand.

Men zegt dat het spaansche gouvernement eenen buitengewonen koerier naar de heer Castellan heeft afgezonden met de noodige bevelen om van den Paus de noodige dispensatie tot het huwelijk der koningin te behalen neef aan te vragen.

Den Francisus van Assisie heeft de gelukwenschen ontvangen van de ministers, den adel, het corps diplomatique en de senatoren en afgevaardigden die zich in de hoofdstad bevonden.

Na de aanbieding van het adres van antwoord door de Gedeputeerden aan den koning der Franschen, welk adres door Z. M. in den zitting der koninklijke vergadering werd, waarin het was opgesteld, is de zitting der kamers bij koninklijk besluit verdaagd tot den 11 januarij e. k.

Het *Journal des Debats* zegt dat het huwelijk tusschen den hertog van Montpensier en de Infante Luisa van Spanje bevestigd is en dat het huwelijk der koningin in het laatst van oktober zal gesloten worden.

Mengelwerk.

OPRICHTING VAN EEN CATHOLIK DAGBLAD IN DE REIJNPROVINCIE.

COBLENZ 30 augustus.

Toen ik u eenige dagen geleden, sprak over de pogingen, welke een hoog pruisisch ambtenaar aanwendde, om een catholijk dagblad te Coblentz te stichten, opperde ik eenige twijfelingen over den goeden uitslag dier onderneming. Die twijfelingen zijn thans geregtvaardigd. Nadat hij hier een korten tijd had doorgebracht is de heer Bingenman naar Keulen teruggekeerd, alwaar hij op nieuw eenige bijeenkomsten heeft gehouden met leden der aanzienlijkste catholijken dier stad, doch dezelve hebben tot geene uitkomst hoegenaamd geleid, of liever zij hebben tot gevolg gehad, dat aan den zending van het ministerie te den Bergrüpen, dat er geene mogelijkheid bestond, om op

het kerkelijk beheer betref. Hoebel, een dier raad-
lieden, durfde ten ernstig werk schijnen, waarin
hij wilde bewijzen dat de regering het recht heb-
ben tot bisschoppen te benoemen, die zij goed vin-
den en drong dit werk aan, het Rijnverbond, etc.
Tot dien tijd stonden de bisschoppen van Aachen onder
vijf verschillende bisschoppen. Hetgeen een zware
hinderpaal opleverde tegen het ontwerp der regering
van Wilhelm I om een en kol bisschop van te maken,
welke titularis onmiddellijk af te heffen zou zijn
van den kerkelijken raad van Stuttgart. Als eerste
stap tot dat doel, zond Wangerbeite aan den
prins van Hohenlohe eenen eenvoudigen brief,
waarin hij hem tot kennen gaf dat de onder-
danigste wil des Konings was dat de gatholijke
universiteit van Ellwanger voortaan afgeschaft
zou zijn, en vervangen worden door eene faculteit
van catholijke theologie, gevogd bij de protestant-
sche universiteit van Tubingen. Ten anderen, dat
het oodbisschoppelijk verblijf van Ellwanger over-
geplaatst zou worden naar Rottenburg, te midden
eener luthersche bevolking in het Zwarte Woud.
Het is moeilijk eene onbeschaamdere schending
der grondwet, noch verraderlijker maatregel uit-
tedenken, alleen ten doel hebbende, de jeugdige
seminaristen te bederven, door hen bloot te stellen
aan den verpestenden adem eener rationalistische
universiteit, en door hen even als het overige van
de kudde, van hunnen wettigen herder af te schei-
den.

Sedert eenigen tijd, henoemde de regeringen lange
den Rijn bij voortdurend tot de openstaande bis-
dommen mannen, welke het Hoofd der Kerk zich
volstrekt genooddaakt zag af te wijzen. Wurtem-
burg koos voor den nieuwen zetel van Rotten-
burg, dr. Keller, kerkelijken raad, die zich in
zijne gansche loopbaan onderscheiden had door
eene wonderbare buigzaamheid en gehoorzaamheid
in het volgen der ingevingen van de regering. Er
waren langdurige en kronkelige onderhandelingen
noodig, om aan den H. Stoel de bevestiging dezer keus
te ontrukken, ten laatste echter bekwam men de-
zelfde; dit viel voor van 1821 tot 1826. Men kon
evenwel de klagten en de ontevredenheid der ca-
tholijken niet smoren, die al de waarborgen, welke
de verdragen hun geschonken hadden, niet voeten
zagen treden. Met klem drongen zij aan op de uit-
voering van artikel 16 der grondwet, volgens het-
welk zij eene volkomen godsdienstige onafhanke-
lijkheid moesten bezitten.

Hunne kreten rezen zoo hoog en zoo herhaalde-
lijk, dat het cabinet eindelijk den schijn aannam
om toe te geven. Het opende nieuwe onderhande-
lingen met Rome, waarvan de uitkomst was, eene
piuselijke bulle van den 6 november 1827, waarbij
de zaken van het catholicisme in die landstreken
bepaaldelijk geregeld worden. Die bull vorderde
hoofdzakelijk drie punten:

1. Vrijheid voor de bisschoppen, om bij voort-
durend met Rome in gemeenschap te zijn, wijk
Rome van hunne zijde de kerkelijke gehoorzaam-
heid vorderde.
2. De oprigting van groote en kleine
seminarissen, naar de voorschriften der kerkreg-
dering van Tranta.
3. Volledige en algeheele vrij-
heid voor de bisschoppen om te waken over de
tucht en om de kerkelijke regtsmagt uitte oefenen.
Pleno jure juxta Canones tunc vigentes et praesentem ecclesiae disciplinam.

In plaats van deze bulle eenvoudiglijk aan te ne-
men, vaardigde het gouvernement dezelve uit, met
eene verklaring welke aan hetzelfde het recht ver-
leende om die verdrag met den H. Stoel gesloten,
geheel en al te verwerpen, indien het ooit bevoel-
den werd in strijd te zijn met overgenomen bis-
schoppelijke regten, of met de voorrechten van an-
dere geloofsbelydenissen. Om aan deze klaarblijke-
lijke schending der goede trouw de kroon op te
zetten, vaardigde het ministerie drie jaren later
een ander decreet uit, hetwelk het gansche ker-

kelijk recht, door geheel de Kerk erkend, vernie-
tigde en eindelijk openbaarde zich het stelsel van
af deszelfs maaktheid, door de volgende artike-
len, welke in hetzelfde decreet voorkomen (30 ja-
nuarij 1839) en onderwelken indruk wij voor heden
ditte lezers zullen laten.

§ 4. Het koninklijk bevel kan altijd ingetrokken
worden, het strekt zich uit niet alleen over alle
mandementen der bisschoppen, maar ook over af-
hante voorschriften betrekkelijk de litur-
gie, het ritueel, de plegtigheden en de feestdagen.
(Hier mag men vragen waartoe een bisschop in
Wurtemberg dient?)

§ 5. Alle brieven, bullen, en andere ordonnan-
tien van het roomsche Hof, zijn onderworpen aan
de goedkeuring van het gouvernement, alvorens
afgekondigd te mogen worden, en zelfs na deze
goedkeuring, hebben de aangenomene bullen geene
kracht, dan tot zoo lang de staat geene tegenstrij-
dige beschikking neemt.

§ 10. Elk verschil tuschen de catholijken en
in geen geval buiten de provincie door eene vreemde
regtbank, (die der Rota) beslecht worden, maar moet
noodwendig deszelfs eindbeslissing vinden in de
provincie waarin dezelve is ontstaan.

§ 18. Alle maatregelen betrekkelijk het bisdom
en alle andere publicandiën van den bisschop of zijnen
raad, zelfs die van zuiver geestelijken aard, zullen
onderworpen moeten worden aan de goedkeuring
van het gouvernement, hetwelk dezelve zal kun-
nen aannemen, of afwijzen.

Men staat verbaasd op het gezicht eener stout-
moedigheid, welke voor geene magtsverovering
terugdeinst, welke met een penntrekkende authen-
tiekste akte doorhaalt en de heiligste regten schendt.
Wat er van zij al deze maatregelen vóór den hof
land geene ernstige tegenkanting en eerste toef
door een aantal tyrantieke toepassingen verwezent-
lijkt werden, ja toen eerst ontwaakten de catholijken
uit hunne onverschilligheid en ongedachten den af-
grond waarin zij gestort waren.

Tot nu toe hebben wij slechts de voornamste grond-
slagen van dit stelsel van onderdrukking branga-
legd, de bijzonderheden daarvan zullen wij in
een volgend artikel van nader bij beschouwen.
(Univ.)

Advertentien.

Bij H. J. VAN WEES, 16 Druif, te
het licht gekomen.

KLEINE BEOEFENENDE NEDERLANDSHE SPRAAKKUNST

voor Leerbeginners, bijzonderlijk in de
Lagere Scholen; door H. J. VAN WEES.
Groot 128 Bladz. Prijs 30 Cents.

Er wordt in eene APOTHEEK gevraagd een
BEDIENDE en LEERLING
van de N. K. Godsdienst. Brieven franco,
onder letter L bij den uitgever dezer.

Bij een eenig H. wordt ten spoedigste
gevraagd, een Ongelukkig MOETSER
van de Katholijke Godsdienst, tuschen de
25 en 35 jaren oud, die goed en behendig
met Paarden kan omgaan; adres met franco
brieven, behelzende bewijzen van bekwaam-
heid en zedelijk gedrag, onder Lett. N. N.
Bij J. F. NIESTEN Boekhandelaar te Haarlem.

VERKOOPING

van eene groote Partij **Haarlemsche
BLOEMBOLLEN**
op **Wedsdag den 9 September 1846**, des
namiddags ten 3 ure, ten Vendu-huize van
J. DE BRUIJN, in de St. Jorisstraat te
's Bosch, en van 2 tot 3 ure, Verkooping van
NEUBELEN en andere GOEDEREN, des voor-
middags van 10 tot 12 uren, voor een ieder
te zien.

ALTAARDWALEN

zijn te bekomen te Nijmegen bij G. D.
WINTJES Fabrikant in BEDDEN en
FRASSEN in de Hezelstraat, hoek van de Jode-
vogast No. 128. Tel. 1177.

De Vendu-meester VAN DONGEN, zal
Dingsdag den 15 September a.k. en volgen-
dagen des namiddags ten 3 ure, ten huize
van den weledgestr. Heer G. FERMASEN
gepensioneerd, Rittmeester van het O. L. Legt
op het Hinthamerende te 's Bosch, in
openbaar verkoopen een zeer netten en zinder-
lijken **INHOEDEL**, bestaande in een
extra fraai **KABINET**, **CANAPE**, **TAFELS**,
STOELEN, **BEDDEN**, **MATRASSEN**, **LINNEN**
en **PELLEN**, **KOPER**, **TIN**, **GLAS** en **AARDE**
WERK enz.
Alles daags bevorens van des morgens 10 tot 1
ure en des namiddags 3 tot 5 ure voor
te zien.

KONINKLIJK GEOTROUWDE MIDDEL TOT HET WEGNEMEN VAN VOCHTIG- HEID UIT MUUR OF HOUTWERK, ONDER DEN NAAM VAN RUSSISCH-CEMENT.

G. VERSPEEK, Mr. Schrijnwerker, wonende te
Leende (Provincie Noord-Brabant), uitvinder
van dit zoo belangrijk sedert twee jaren op
onderscheidene plaatsen beproefd en duur-
zaam middel, vestigt de aandacht van H. H.
Architecten, Aannemers van Gebouwen, Met-
selaars enz. op dit voortreffelijk **CEMENT**,
hetwelk bij hem uitgevonden wordt verkocht
met eene zoo nauwkeurige opgave van be-
werking, dat iedereen zulks kan bezigen,
ook belast zich de Uitvinder om de be-
werking in persoon te komen verrigten.
Zijnde tot den verkoop van dit **CEMENT**, als
Depothouder, alleen voor Nederland, mede be-
voegd de heer A. G. VAN DIJK, Jzn., te
Eindhoven, alwaar alle verdere en benodigde
inlichtingen te bekomen zijn.

Instruction Publique.

Les cours des études de l'ÉCOLE
COMMERCIE ET INDUSTRIELLE, connue sous
le nom de l'ÉCOLE DE ST. LOUIS, établie à
Mallinas (Espagne) sous les auspices de S. E.
le Cardinal Archevêque, seront repris
le 6 octobre prochain.
Les matières de l'enseignement y sont déve-
loppées par l'emploi de la langue française, dont
l'usage est obligatoire pour les élèves. Ces
matières sont: le Français, le Flamand,
l'Anglais, l'Allemand, l'Italien, l'Espagnol,
le cours de Religion, les Mathématiques, les
Belles-Lettres, le cours de Commerce, la
Géographie, l'histoire, la Logique, la Phi-
sique, les Éléments de chimie, d'astronomie
et d'histoire naturelle, la Calligraphie, le
Dessin linéaire, le Dessin de figure et de Paysage,
l'Architecture, la Perspective, et la musique
vocale.
Pour les renseignements de détail, on peut s'adresser
au Directeur de cet Établissement à Mallinas.

Tegen 1° November aansaande wordt uit de hand te koop

gepresenteerd een **ERF**
en **TUIN**; staande en gelegen in het midden
van het dorp **Dinther**, groot 50 Rooden, 50
Ellen, met al de daarbij voorhanden zijnde
ROERENDE GOEDEREN, zijnde in dit huis
de Tappere Affaire en het houden van ver-
scheidene Kestgangers sedert vele jaren uit-
geoeffend. Te bezagen bij den Heer J. van
SASSEN op het Kanaal te 's Bosch.

Graanmarkt

van **HERTOGENBOSCH**
Vrijdag en Zaterdag 4 en 5 September.
ROGGEM 3.65 / 9.00 a 9.15
BOEKWIT / 6.65 / 7.00 a 7.50
HAYER / 3.00 3.40 a 3.05

CORRESPONDENTIE.

Het ingezondene uit Stratum zal in ons volgend
nummer opgenomen worden.

Ter Drukkerij van D. A. VAN DE ROOY te 's Bosch.